

Kestävyysraportointi- direktiivi (CSRD) ja EU- taksonomia

Riikka Sievänen, PhD

EU-taksonomian jalkautuswebinaari

6.11.2023

Kanssanne tänään

Riikka Sievänen, PhD

Director,
Kestävä rahoitus ja yritysvastuu

- KPMG:n globaalin varainhoidon johtoryhmän jäsen 2023 –
- KPMG:n globaalin kestävä rahoituksen työryhmän vetäjä 2017-2020
- KPMG:n kestävä rahoituksen palveluiden vetäjä 2013 –
- EU TEG:n neuvonantaja 2017-2019
- Yli 15 vuoden työkokemus, josta noin puolet tulee akateemisen tutkimuksen parista ja noin lähes puolet vastuullisuuskysymysten työtehtävistä
- Erityisosaamisalueita ovat kestävä rahoitus ja sijoittaminen, vastuullisuus yritystoiminnassa sekä näihin liittyvät regulaatiot
- Vankka kokemus finanssialan strategisesta kestävyystyöstä ja –tavoitteiden asetannasta, yhtiöiden kestävyysraportoinnista ja kestävyteen liittyvästä regulaatiosta, riskienhallinnasta, sekä varmentamisesta.
- Post-doc tutkija Helsingin yliopisto, Taloustieteen laitos

Kestävyyden juridinen kehys murroksessa

 2018 EU Action Plan on Sustainable Growth

 2019 Muun kuin taloudellisen tiedon raportointidirektiivin* päivitys

 2023 European Green Bond Standard

 2023 Hiilirajamekanismi (CBAM)

 Ilmastolaki voimassa alkaen 2015

 2021 Finanssimarkkinatoimijoille ja rahoitusneuvojille kestävyteen liittyvien tietojen antamiseen velvoittava asetus**

NFRD:n uudistus: Corporate Sustainability Reporting – direktiivi (CSRD)

 2024 CSRD:n*** soveltaminen alkaa NFRD:n soveltamisalan mukaisena (yli 500 työntekijän PIE-yhteisöt)

 2026 CSRD:n soveltamisala laajenee kaikkiin listattuihin pk-yrityksiin (pl. mikroyritykset)

 2022 EU Taksonomia-asetus velvoitteita alkaen 2022

 2025 CSRD:n soveltamisala laajenee suuriin yrityksiin: (> 250 työntekijää; EUR 40 mil. liikevaihto; EUR 20 mil. taseen loppusumma – kaksi kriteeriä kolmesta täyttyvä)

 EU:n toimitusketjun vastuullisuutta koskeva yritysvastuudirektiiviehdotus (CSDDD)****

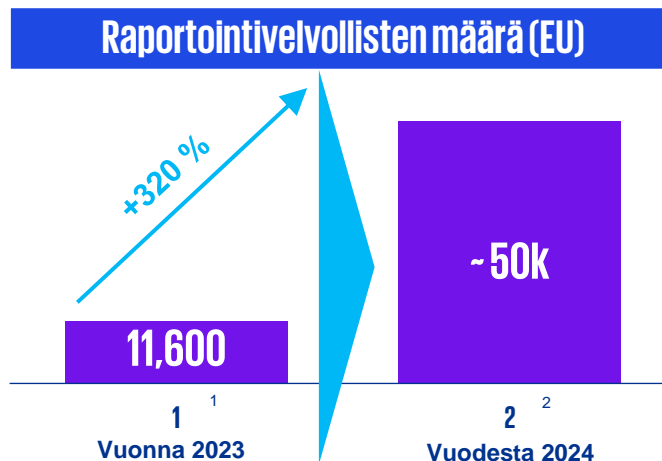
* Non-Financial Reporting Directive (NFRD)

** Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

*** Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

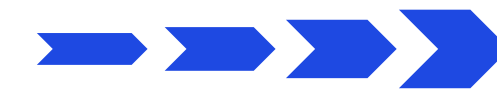
**** Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)

Kestävyyseraportoinnin tasoa nostetaan EU:ssa

NFRD¹⁾ Muun kuin taloudellisen tiedon raportointidirektiivi

- Vain suurimmat PIE-yhtiöt (>500 hlö)
- Vapaasti valittavissa olevat raportointikehykset/standardit (esim. GRI, SASB) ja muut kuin taloudelliset tunnusluvut (KPI:t).
- Toimintakertomus TAI erillinen raportti
- Ei varmennusvaatimuksia, NFI-tiedot pakolliset
- Taloudellinen olennaisuus määrittelee raportoinnin sisällön

Valmistautumisaika meneillään

2023-2024

1) Non-Financial Reporting Directive 2014/95/EU
2) Corporate Sustainability Reporting Directive 2022/2464/EU

CSRD²⁾ Kestävyyseraportointidirektiivi

- 12 uutta sitovaa **European Sustainability Reporting Standardia (ESRS)**, jopa 120 pakollista ei-taloudellista tunnuslukua ja lisätietoa
- Raportointi (ml. EU-taksonomiaraportointi) pakollisena osana toimintakertomusta
- Pakollinen rajoitettu varmennus
- Pakollinen kaksinkertaisen olennaisuuden arviointi (vaikutus + taloudellinen olennaisuus)

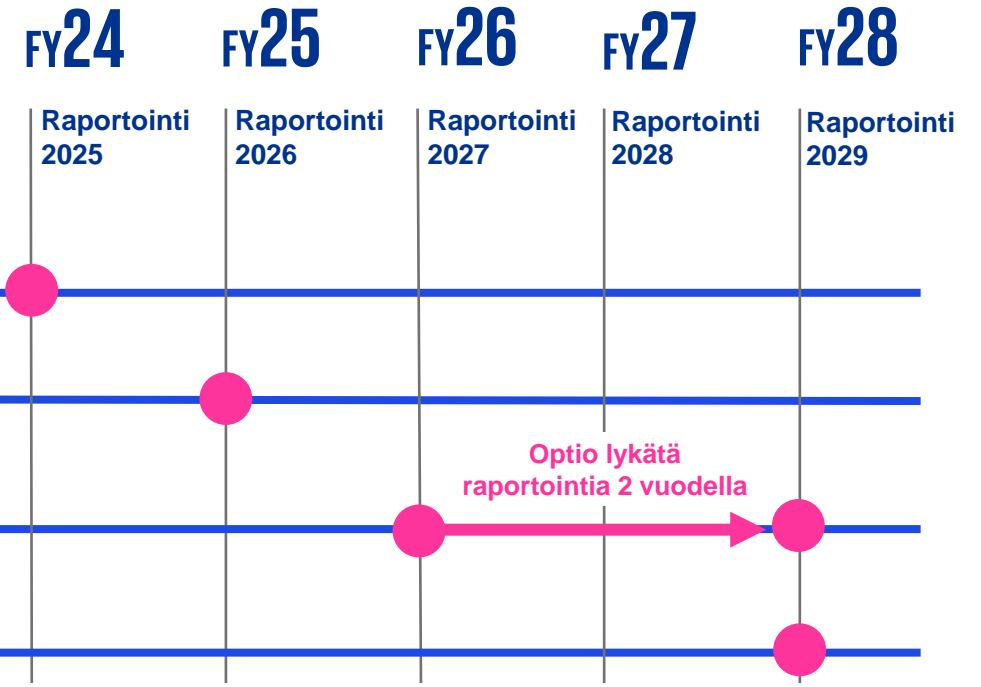
CSRD:n soveltaminen ja aikataulu

Milloin?

Kestävyysraportointivaatimukset astuvat voimaan 1.1.2024 alkaen (raportointi alkaen vuodesta 2025).

Mitkä?

- Yhtiöt jotka ovat jo NFRD-raportoinnin piirissä tilikauden 2024 tiedoista.** Suuret PIE-yritykset, joilla yli 500 työntekijää.
- Kaikki suuret yhtiöt, jotka täyttävät CSRD:n kriteerit tilikauden 2025 tiedoista.** (vähintään kaksi kriteeriä täyttyy)
  - >250 työntekijää (vuoden keskiarvo)
  - >€40M liikevaihto
  - >€20M taseen loppusumma
- Listatut PK-yritykset,** joilla vähintään kaksi kriteeriä täyttyy:
  - > 10 työntekijää (vuoden keskiarvo)
  - > €700K liikevaihto
  - > €350K taseen loppusumma
- EU:n ulkopuolisten emoyhtiöiden suuret tytäryhtiöt,** joilla on merkittävää toimintaa EU:ssa, raportoivat koko konsernin osalta. Hieman supistetun ESRS:n mukaiset raportointisäännöt (odotettavissa erillinen tiedonantostandardi).
EU:n ulkopuoliseen emoyhtiöön sovelletaan CSRD:tä, jos sillä on:
  - merkittävää toimintaa EU:ssa - nettoliikevaihto on ollut yli 150 miljoonaa euroa EU:ssa kahtena viimeisenä peräkkäisenä vuotena; ja vähintään:
  - yksi tytäryhtiö, joka täyttää CSRD:n yleisen soveltamisalan;
  - tai yksi sivuliike (yleensä fyysinen läsnäolo), jonka nettoliikevaihto oli yli 40 miljoonaa euroa edellisenä vuonna.

¹ KPL 1:4c § suuryrityksellä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy vähintään kaksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä: taseen loppusumma 20 m€, liikevaihto 40 m€, tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 250 henkilöä

Mitä on kaksinkertainen olennaisuus?

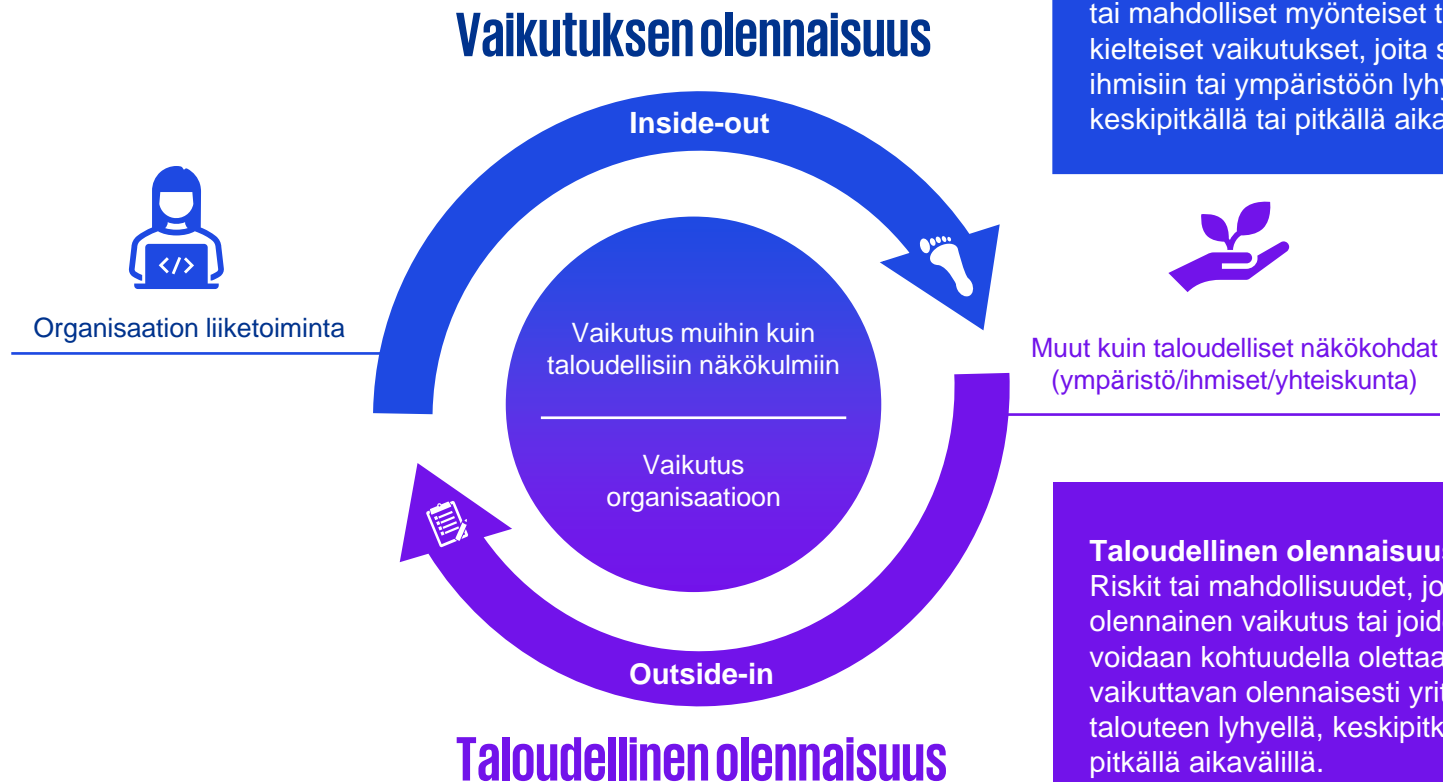
CSRD edellyttää raportoinnin sisällön määräytyvän kaksinkertaisen olennaisuuden perusteella.

Kaksinkertaisen olennaisuuden avulla yritys määrittää, mitkä kestävyttä koskevat aiheet sen on sisällytettävä kestävyysraportointiinsa pakollisten raportoitavien tietojen lisäksi.

Kestävyysseikka täyttää kaksinkertaisen olennaisuuden kriteerit, **jos se on olennainen vaikutuksen olennaisuuden, taloudellisesta olennaisuuden tai molempien näkökulmasta.**

Kaksinkertainen olennaisuus on siis pohjimmiltaan vaikutusten arviointi kahdesta toisiaan täydentävästä näkökulmasta.

Yritykset voivat olennaisuusmäärittelyn perusteella päätellä, mitkä tiedot ja tietopisteet ovat olennaisia tai epäolennaisia joko kestävyysseikat, osa-aiheen tai osaosa-aiheen tasolla.

Vaikutuksen olennaisuus:
Yrityksen olennaiset tosiasialliset tai mahdolliset myönteiset tai kielteiset vaikutukset, joita sillä on ihmisiin tai ympäristöön lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä.

Taloudellinen olennaisuus:
Riskit tai mahdollisuudet, joilla on olennainen vaikutus tai joiden voidaan kohtuudella olettaa vaikuttavan olennaisesti yrityksen talouteen lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä.

Yhteiset vaatimukset ja standardien sisältö

Yritysten tulee:

- Selvittää **olennaiset kestävyysteemat** (kaksinkertaisen olennaisuuden analyysin kautta), sidosryhmiä osallistaen
- Toteuttaa EU-taksonomian **kelpoisuusarviointi**
- Raportoida tiedot **ESRS-standardien** mukaan
- **Varmennuttaa tiedot** kolmannella osapuolella
- Julkaista tiedot **osana toimintakertomusta** sekä sisällyttää kestävä kehityksen lausuma **johdon vuosikertomukseen**
- Lisätä tietoihin (tilinpäätökset ja toimintakertomukset) **digitaalinen merkintä** (XHTML) koneluettavuutta varten.
- Tunnistaa **kestävyysriskit (Due Diligence-prosessi, huolellisuusvelvoite)**
- **Työstää EU-taksoniakelpoisuus ja – mukaisuusanalyysi ja raportoida siitä**

Eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit (ESRS)

Monialaiset standardit	Ympäristöstandardit	Yhteiskuntastandardit	Hallintotapastandardit
ESRS1 Yleiset vaatimukset	ESRS E1 Ilmastonmuutos	ESRS S1 Oma työvoima	ESRS G1 Liiketoiminnan harjoittaminen
ESRS2 Yleiset tiedot	ESRS E2 Pilaantuminen	ESRS S2 Arvoketjun työntekijät	
	ESRS E3 Vesivarat ja merten luonnonvarat	ESRS S3 Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt	
	ESRS E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	ESRS S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät	
	ESRS E5 Kiertotalous		

- ❖ **Kaikki yritykset raportoivat:** ESRS2:n mukaiset tiedot, sekä tapauskohtaisesti erinäisiä muita yksittäisiä indikaattoreita. ESRS1:n sisältö ohjaa kestävyysraportointia. (Suurille yrityksille pakolliseksi oli aiemmin kaavailtu myös ESRS E1:n lisäksi ESRS S1, mutta viimeisimmistä standardiluonnoksista tämä jäi pois.)
- ❖ **Muut tiedot** raportoidaan olennaisuusmäärittelyn mukaisesti.

Human Rights Due Diligence -prosessi

Edellytys EU-taksonomianmukaisuuden raportoinnille on kunnossa oleva HR DD -prosessi

For a company to demonstrate their commitment to respect human rights, they should have the following human rights due diligence practices in place:

There are detailed expectations how each step of the process is conducted. In addition to the UNGPs, these expectations arise from for example human rights benchmarks.

Varmennuksen vaatimukset

Kestävyysselvityksen tiedot tulee varmentaa kolmannella osapuolella

- Pakollinen rajoitettu varmennus (ISAE3000 tai vastaava)
- Laajennettu varmennus mahdollisesti tulossa myöhemmin
- Jäsenvaltiot voivat sallia muita varmentajia kuin tilintarkastajan

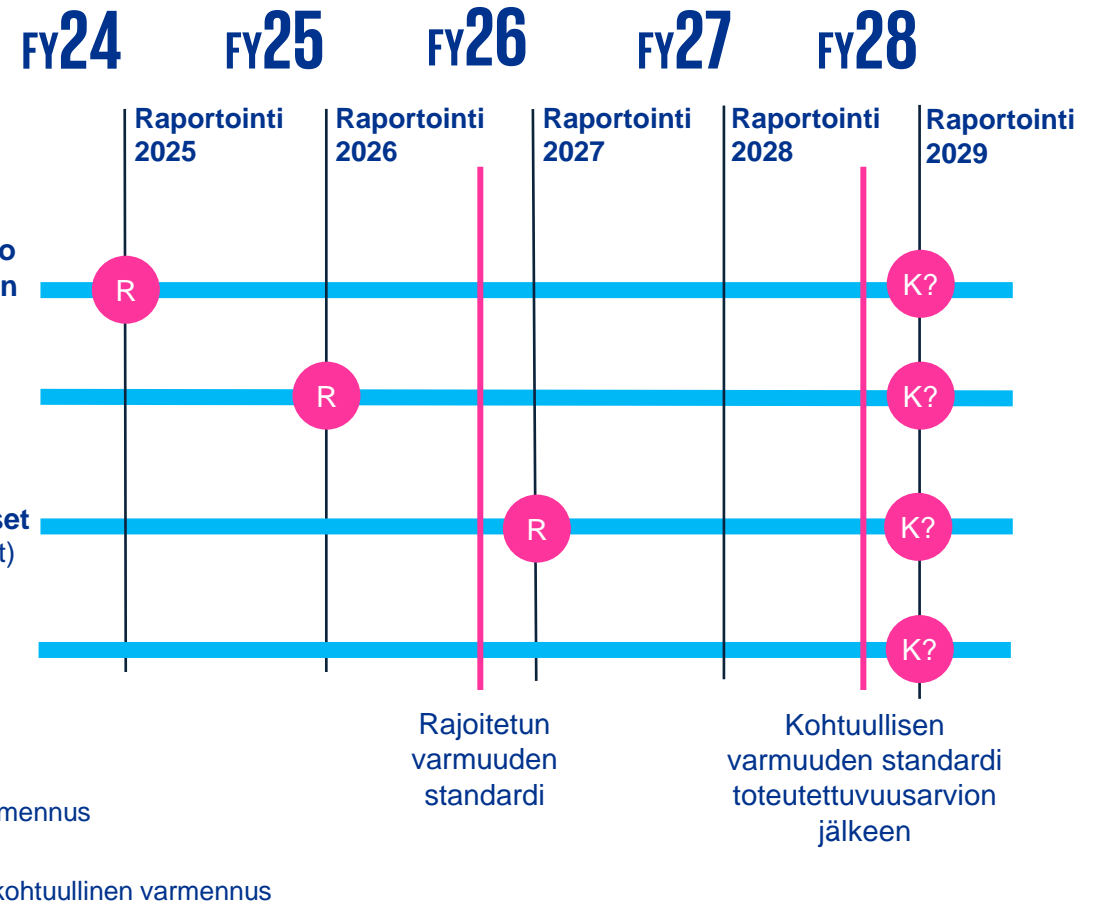
Jos lakisääteinen tilintarkastaja:

- Integrointi tilintarkastuskertomukseen
- Keskeisen tilintarkastuskumppanin osallistuminen
- Laajuuden on sisällettävä EU:n taksonomia ja prosessi keskeisten merkityksellisten tietojen tunnistamiseksi.

Rajoitettu (limited) varmuus johtaa negatiiviseen lausuntoon, esim. ”Huomioomme ei ole tullut mitään sellaista, mikä viittaisi siihen, että tiedot olisivat olennaisesti virheellisiä”.

Kohtuullinen (reasonable) varmuus edellyttää, että varmentaja hankkii riittävästi asianmukaista näyttöä päätelläkseen, että kestävyteen liittyvät tiedot on olennaisilta osiltaan laadittu sovellettavien raportointikriteerien mukaisesti (myönteinen päätelmä).

Kestävyysraportointidirektiivin implementointi Suomessa

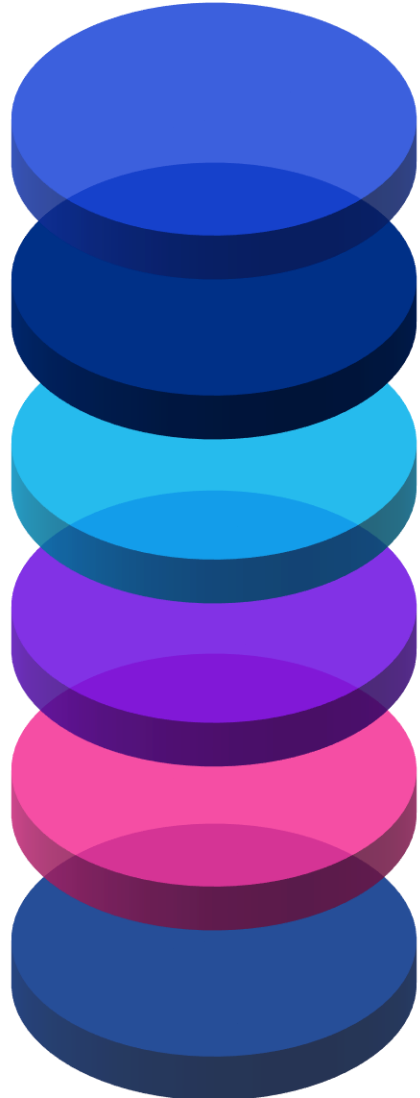
Voimaantulo

- Kestävyysraportointidirektiivi saatetaan kansallisesti voimaan pääasiassa täydentämällä kirjanpitolakia ja tilintarkastuslakia
- TEM antoi hallituksen esityksen (HE 20/2023) eduskunnalle 28.9.2023
- Lakimuutosten tarkoitus tulla voimaan 31.12.2023
- CSRD pantava täytäntöön 1.1.2024 ja sen jälkeen alkaville tilikausille
- Velvoitteet tulevat voimaan ajallisesti porrastettuna

Keskeiset ehdotukset hallituksen esityksessä

- Pörssiyhtiöiden ja suurten osakeyhtiöiden lisäksi kansalliset velvoitteet koskisivat myös vastaavanlaisia osuuskuntia
- Raportointistandardien ensisijaisuus suhteessa kirjanpitolakiin
- Kunkin jäsenvaltion tulee säätää, että yrityksen hallinto-, johto ja valvontaelimet ovat kollektiivisesti vastuussa kestävyysraportoinnista
  - **Suomessa hallitus ja toimitusjohtaja**
  - **Vastuu on samanlainen kuin mikä koskee tilinpäätöstietoja**
- Digitaalisuusvaatimus koskisi kestävyysraportin ohella myös tilinpäätöstä
  - Digitaalinen rekisteröinti
  - Raportti esitettävä yrityksen verkkosivuilla
- Varmentajana toimii tilintarkastaja (tai ETA-alueella oleva ulkomainen varmennuslaitos)
- Ei tiukennuksia esim. kestävyysraportin sisältövelvoitteiden osalta tai kohdentamalla velvoitteita pienempiin yrityksiin

CSRD:n suurimmat vaikutukset yrityksiin

01

Velvoittavuus

Kestävyyseraportoinnin on oltava EU:n kestävyysraportointistandardien (ESRS) mukaista, mikä lisää pakollisia raportointivaatimuksia.

02

Raportointi osana vuosiraportointia

Kestävyysetiedot tulee raportoida osana toimintakertomusta (erillinen kestävyys selvitys -osio) samalta raportointikaudelta ja samasta yrityksestä kuin tilinpäätös.

03

Pakollinen varmennus

Kestävyysetiedot tulee varmentaa riippumattoman kolmannen osapuolen toimesta aluksi rajoitettuna varmennuksena, ja myöhemmin kohtalaisen varmuuden antavana varmennuksena.

04

Kaksinkertainen olennaisuus

Yritysten tulee raportoida olennaiset kielteiset ja myönteiset vaikutuksensa ihmisiin ja ympäristöön, sekä olennaisten kestävyysseikkojen taloudelliset vaikutukset, eli riskit ja mahdollisuudet, ja kohtuudella odotetut taloudelliset vaikutukset yritykseen.

05

Yksityiskohtaisuus

Edellyttää, että olennaisista kestävyysseikoista tulee raportoida strategiaa, tavoitteita, edistymistä, politiikkoja ja toimenpiteitä. Tietojen tulee kattaa vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet arvoketjun alku- ja loppupäässä.

06

Muut raportoinnin kehikot

ESRS:ssä edellytetään EU:n taksonomian mukaisten tietojen julkistamista. Yhtiöiden on myös raportoitava EU:n muusta lainsäädännöstä johdettuja tietopisteitä, kuten SFDR (EU:n asetus 2019/2088), pilar 3 (EU:n asetus 575/2013), ja EU:n benchmarking asetus (EU 2021/1119), soveltuvin osin. Yhtiö voi sisällyttää GRI tai IFRS standardien mukaista kestävyysraportointia.

Mitä raportointi vaatii yrityksiltä?

Yritysten tulee:

- Tunnistaa **kestävyysriskit** (Due Diligence - prosessi)
- Selvittää **olennaiset kestävyysaiheet** (kaksinkertainen olennaisuus) sidosryhmiä osallistaen
- Toteuttaa EU-taksonomian **kelpoisuus- ja mukaisuusanalyysi ja -raportointi**
- Raportoida tiedot **ESRS-standardien** mukaan
- **Varmennuttaa tiedot** kolmannella osapuolella
- Julkaista tiedot **osana toimintakertomusta** sekä sisällyttää kestäväen kehityksen lausuma johdon vuosikertomukseen
- Lisätä tietoihin **digitaalinen merkintä** (XHTML)

Datan ja raportointiprosessien tarkka dokumentointi tulee huomioida jokaisessa vaiheessa, jotta raportoitavat tiedot ovat varmennuskelpoisia.

1. Valmistaudu

- Kaksoisolennaisuusanalyysi
- Kuiluanalyysin raportoitavista datapisteistä
- Tulosindikaattorien (KPIs) ja tavoitteiden määrittäminen
- Suunnitelmien kehittäminen tavoitteiden saavuttamiseksi
- Raportointi- ja hallintoprosessien perustaminen
- EU-taksonomiakelpoisuus- ja mukaisuusanalyysi sekä HR DD

4. Raportoi CSRD:n mukaisesti

- Kerää data tilikaudesta 2024 (EU PIET), raportointi vuonna 2025.
- Luo CSRD:n mukainen raportti vuoden 2024 (EU PIET) /2025 (muut suuret) tiedoilla.
- Vastuullisuustietojen pakollinen varmennus.

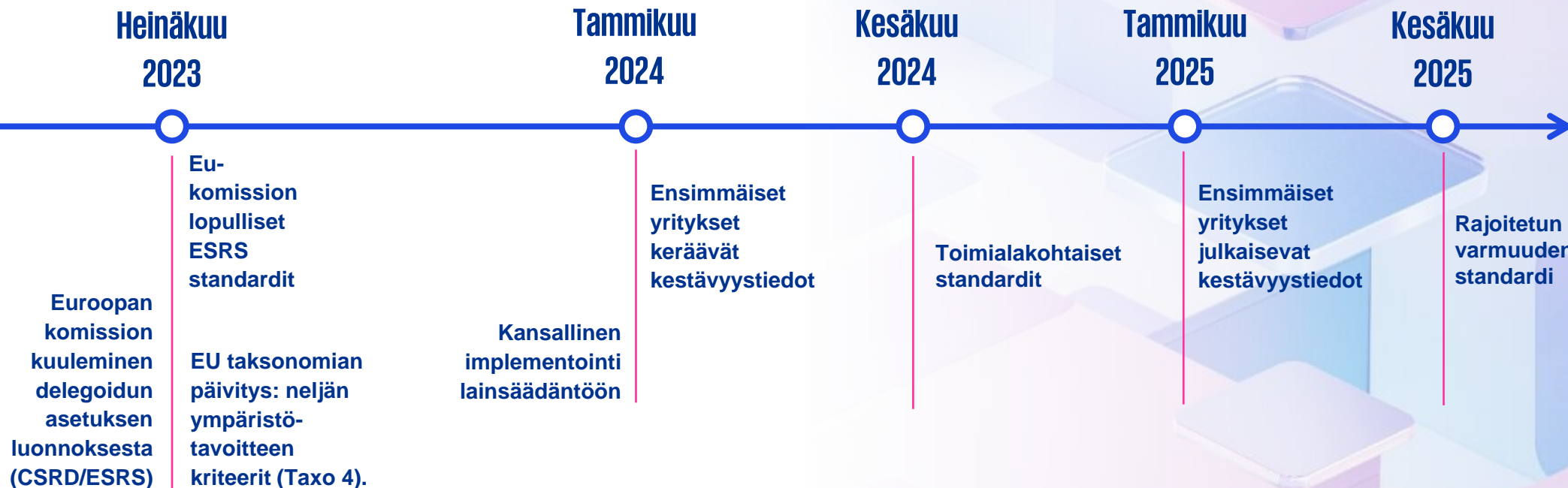
2. Hallinto ja prosessit

- Valmistele datan keruu
- Implementoi sisäisen valvonnan järjestelmä ja kontrollipisteet, mukaan lukien johdon valvonta.
- Evidenssit ja audit trail.
- Vertaa KPI:t EU-standardeja vasten.
- Testaa datan keruuta.
- Suorita testivarmennus ennen pakollista CSRD-raportointia.

3. IT järjestelmät ja data

- IT-järjestelmät mahdollistavat turvallisen ja jäljitettävän datavirran.
- Luo XBRL-tunnisteet.
- Valmistaudu integroimaan vastuullisuustiedot vuosiraporttiin.

Mitä seuraavaksi CSRD:n osalta?

Ota yhteyttä

Riikka Sievänen, PhD

Director

+358 50 435 6680

riikka.sievanen@kpmg.fi

This proposal includes confidential information which may be harmful to KPMG if subject to inappropriate use. This document is intended only for confidential use by your organization regarding this proposal process.

This proposal is in all respects subject to the negotiation, agreement, and signing of a specific engagement letter or contract and to the satisfactory completion by KPMG Oy Ab of applicable client and engagement acceptance procedures, including independence and conflict of interest checks.

KPMG International provides no client services. No member firm has any authority to obligate or bind KPMG International or any other member firm vis-à-vis third parties, nor does KPMG International have any such authority to obligate or bind any member firm.

© 2023 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.

Document Classification: KPMG Confidential